

Forord

v. Michael Borries

Det er ganske lidt vi får at vide om fam. Plesner og om de 2 drenge Einer og Paul, kun finder jeg at de begge er på Sorø akademi i årene fra 1934 og frem til 1941/42, så derfor dette lille forord.

Familien Plesner har en lang tilknytning til akademiet i Sorø som går tilbage til begyndelsen af 1700 tallet, dog finder jeg ikke Aage Plesner (Født: 3 Jan. 1896, Krummerup, Øster Flakkebjerg, Sorø) i de årbøger jeg har fundet på nettet.

Aage omtales heller ikke i kilderne som værende Johans søn, men den ene af Johans brødre bærer navnet, Poul Erik Plesner, *måske er navnet stavet forkert i de kilder jeg finder*, men man forestiller sig let at der har været et tæt bånd mellem disse to, men han omtales ikke med eet ord i nedenstående brev til de to drenge på Sorø Akademi.

Det er min opfattelse at Aage Plesner har venner der bor i Pedersborg, lige uden for Sorø, og jeg forstår at hverken Einer eller Paul var særligt glade for at bo sammen med deres faders venner, for nu at sige det pænt, men det må altså være til Kaj Holm-Nielsen i advokat firmaet "Plesner", Aage sende penge til Kaj sørgede derefter for at sende disse penge videre. Når drengene går på Sorø akademi er det, som nævnt, fordi familien Plesner har en lang tradition for at sende deres drenge på denne skole,

Aage Plesner, der arbejder som ingeniør for Nordisk Kabel & Tråd, først i Japan og senere i Kina, må vide at drengene er demitteret fra akademiet allerede i begyndelse af 1940'ne, Einer demitterer i '42 og Paul i '43, de er nu begge ca 20 år, og det er min opfattelse at de fraflytter Pedersborg og flytter til ind hos Aages halvsøster Ayva og hendes mand Kaj i Gentofte, Aage forsætter med at sende penge men nu direkte til Ayva, på grund af den svære situation i verden, som sådan, og det at deres forældre er i Kina og dermed ikke kan komme hjem og hjælpe med bolig etc. dette er naturligvis blot et gæt og jeg har kontaktet akademiet for at prøve at se om min teori holder og akademiet bekræfter at de to drenge har været elever på akademiet i perioden, men nævner også at de ikke har boet på selve akademiet men har måske boet hos Aages venner i perioden, dette kan evt. fremgå ved en søgning i kraks vejviser for Sorø for årene '34 til '42, jeg finder dog ingen "Plesner" i Sorø i de omtalte år, så selv om Sorø akademi ikke mener at de har boet der og krak ikke nævner dem, er det dog min opfattelse at de må have været bosiddende i Sorø i disse år. Desværre er kun selve brevet kommet mig i hænde uden kuverten, der ellers kunne have givet os denne vigtige oplysning. Hvem disse venlige venner kan have været fremgår ingen steder.

Mens de bor hos Ayva og Kaj begynder begge drengene at være aktive i modstandsbevægelsen hvilket bl.a. betyder at Paul på et tidspunkt må flygte til Sverige hvor han opholder sig indtil krigens afslutning i '45.

Det er lykkedes mig at få kontakt til Caroline Plesner der er datter af Paul (kaldet Plys) og hun kan fortælle mange ting, og vi ved nu at Einar og Paul bor hos Aages halvsøster Ayva Nielsen (kaldet tante trøje) og hendes mand Kaj Nielsen (kaldet onkel bomuld), det er lykkedes mig at spore Ayva og Kaj til at bo i Gentofte men hvor de boede er der ingen oplysninger om, det må være Ayva og hendes mand som Aage sender penge til under deres tid i Shanghai. Ægteskabet mellem Ayva og hendes mand ender barnløst.

Jeg har ladet mig fortælle at Aage Plesner var et såkaldt uægte barn af Johan Ernst Plesner (Født 10 jun 1864 i København, Udenbys Vester – Død 3 dec 1923 i Nykøbing Sindssygehospital, Holbæk), der dog ikke ville vide af ham, men alligevel lader ham og hans moder bære sit efternavn, Aages moder (Agnes) havde været stuepige hos Johans forældre i København. Far: Hans Friderich Plesner (1824-1888) og moder: Johanne Ernstine Müller (1831-1868) Johanne er født og opvokset i Pedersborg lige udenfor Sorø, Johannes fader, Johan Ernst Müller (August 16, 1789 - March 31, 1832 (42)) var Sognepræst til Pedersborg-Kindertofte, Sorø 1831-1832, Johan Ernst Müller og Amalie Thomsen får en datter Anna Hedeveg Johansdatter Müller (f. 1830) der dog ikke bliver gift eller får børn, så også her ender sporet blindt.

Selv om der er dette mellem Aage og hans fader er det dog mit klare indtryk at Aage havde et godt og livslangt forhold til sine halvsøskende både på fædrende og mødrende side, og man aner at der har været en forbitelse blandt børnene over den måde Aage er blevet modtaget på ved hans start i livet.

Der omtales en Kaj men uden efternavn, men denne Kaj er Kaj Holm-Nielsen (1909-??) der sammen med Mogens Plesner (1920-99) bliver til advokatfirmaet "Plesner", Mogens er søn af Aages halvbroder Ove Torkild Plesner, igen ser vi her at der er et stærkt bånd mellem Aage og hans søskende.

Brevet fra Aage.

Selve Aages brev giver et meget interessant tidsbillede af livet i Kina under den japanske besættelse af Shanghai fra juli 1937 til september 1945, men også hans måde at skrive på er interessant f.x. skrives mange ord med stort, sådan som man gjorde tidligere, men senere forlod fordi så mange ord startede med et stort bogstav, at det ingen mening gav, men blev mere til forvirring end hjælp for læseren, jeg har dog bibeholdt dette fordi det er Aages brev og ikke mit.

Læseren vil se at Aage forvirrer sig fra tid til anden, ord skrives på engelsk, fordi det er det sprog han taler til hverdag og derfor falder ham mere logisk at benytte disse end danske ord, enkelte ord falder helt ud eller staves forkert, tegnsætning mangler her og der etc., ting som finder jeg ret kært, men hvor det i teksten virker helt forkert, fordi et ord mangler o.l., har jeg tilladt mig at indsætte dette, andre steder går det at forstå sammenhængen, og jeg her derfor undladt at tilføje et ord eller to, for at holde brevet så tæt på det org. som muligt.

Brevet syntes at være skrevet i eet langt stræk, idet siderne i org. brevet virker helt ens, ikke alene er de naturligvis skrevet på samme maskine men også på samme papir og de enkelte sider hænger sammen sætningsmæssigt, side for side, jeg forestiller mig derfor at Aage har ført noter undervejs dvs. over de mange år, og til sidst, i 1945, skrevet det hele ind, for så at sende brevet hjem via en bekendt der skal til USA. Alle disse ting giver mig anledning til at tro at brevet er renskrivet fra noter, og i stor hast for at kunne nå at komme med "postbudet".

Brevet er overgivet til mig som billed filer (BMP) og jeg har derfor fået disse "oversat" til tekst via en side på "nettet", derefter er resultatet gået igennem og rettet for fejl, dvs. bogstaver der er opfattet forkert og tilføjet ord som Aage selv har indføjet med blæk efter han har gennemlæst sit brev.

Aages brev bliver taget med til Shanghai i 2014 hvor det overgives til den tidligere kinesiske ambasadør i Danmark, som finder det meget interessant og efter sigende ender det på et museum i Shanghai.

En kort gennemgang af Einer og Pauls livslinie:

Einer Vladimir Plesner (1922-1974) Einer indskrives på Sorø akademi 1934 og demiterer i 1941 som student.

PLESNER, Einer Vladimir født 29/3 1922 i København F., død 12-07-1974, søn af telegrafist Aage Plesner, telegrafist, senere kabelingeniør (1896-1974 (78 år)) og Xenia Konratievna Rushitskaya (1894 - 1967)

Gift 20/3 1951 med Birgitte Weinert født 13/7 1929 i Hellerup (død 12. januar 1992 i Hvidovre), ægteskabet opløst 1961.

Børn af Birgitte Weinert og Einer Plesner PLESNER er:

Lene Plesner født 19. september 1956 – død 03. Juli 2011 (54)

Poul Erik. Plesner (30. april 1924 - 1. oktober 1997) indskrives formodentlig samtidigt som Einer, men demiterer først året efter nemlig i 1942 på trods af at Paul er to år yngre end sin bror demiterer han året efter.

Professor ved Odense Universitet, dr. med. PAUL Erik PLESNER, søn af telegrafingeniør Åge Plesner og Xenia Rushitskaja. Han blev født 30. april 1924 i Japan, Nagasaki, og dør 1. oktober 1997 i Odense (Hørsholm kirkegård).

Gift 1. gang 8.9.1956 på Frbg. (borgerlig vielse) med Tove Ekman, f. Trier, født 20.6.1922 i Kbh. Ægteskabet opløst 1961

Gift 2. gang 6.8.1966 i Hørsholm (b.v.) med cand.scient. Bolette Hartmann, født 17.4.1941 i Stockholm, død 11.10.1980 (39) i Rungsted

Børn af BOLETTE HARTMANN og PAUL PLESNER er:

501 i. CAROLINE PLESNER, født 7. december 1968.

502 ii. PERNILLE PLESNER, født 15. august 1973.

Række 3:

5 stk. ukendte venner, 24 onkel Torbens kone, 2 ukendte venner. Måske er en af dem Pouls kone?

Række 2:

9 Signe Plesner (Tante Trøje), 10 onkel Poul Flindt, 11 Boie Helvang, 12 Elisabeth Borries, 12A Plys/Poul Plesner, 13 tante Elna Flindt, 14 onkel Bomuld, 15 onkel Torben Søderberg, 16 Erik Borries, 17 Jo/Ellen Marie Johansen, 18 tante Ellen Hoff.

Række 1:

1 Christian Marqward (Morfar), 2 Xenia Plesner, 3 G.V.Th. Borries (far), 4 Gitte Plesner (Weinert), 5 Einer Plesner, 6 Astrid Borries (mor), 7 Åge Plesner, 8 P. Marqward (mormor), 27 Syss Borries.

Shanghai, 1' Oktober 1945

Brev No 1

Kære Einer og Paul,

Disse fire Ord i Overskriften, som jeg har skrevet så mange Gange tidligere, først til vore små Drengene og senere til vore store Drengene, der boede lunt og trygt under Akademiets beskyttende Vinger i den lille idylliske By, får Tankerne til at gå tilbage til, hvad der nu synes mig en fjern Fortid - en lys Tid, da Verden endnu var i lave, og det er som om jeg skriver til Jer over Oceaner af Tid og Begivenheder, der har forendret den gode gamle Verden til et Sted, hvor det ikke mere er så forfærdeligt godt at leve, Dog, det lange Mareridt er nu forbi, de to Banditnationer, som vi kan takke for Misæren har fået, hvad der er godt for dem, så man har Lov til at håbe på lysere Tider, og at en ny Verdensorden, med Chancer for alle, nu vil blive bygget op, et Kæmpearbejde, som vi alle - og da særlig I unge vil få jeres Part i Jeg håber da også, at dette Brev, vil finde jer, ikke alene raske og i god Behold, men også ligeså forhåbningsfulde og tillidsfulde til Fremtiden, som da vi sidst korresponderede, selv om nogle af vore Planer og Håb måske strandede i første Omgang thi I er endnu unge, og med god Vilje og Energi skal I nok komme frem i Verden, selv om det måske ikke nøjagtigt bliver ad de Veje, som I først havde planlagt.

Ja, Krigen er altså forbi Det var den 11te August tidligt om Morgenen, at Vinderslev-Jensen, som vi bor hos, kom farende op ad Trappen, for at meddele os den glædelige Nyhed, som han lige havde modtaget pr. Telefon, at Japanerne havde tilbudt at overgive sig. Skønt vi var halvdøde af Varme, kan det nok være, at denne Nyhed fik liv i os, Vinderslev og jeg cyklede straks til Byen, hvor vi fik Meddelelsen bekræftet, men ellers var der intet nyt Da Japanerne forblev Herrer i Byen i endnu lang Tid, kunde Begivenheden kun fejres i Stilhed, Gaderne henlå stadig i Bælgmørke, og alle Restaurationer lukkede ved 9 - 10 Tiden; der var dog en Del Sovietrussere der blev arresterede for at have fejret Sejren for støjende. Det er en stor Skuffelse for os, at det går så langsomt med at få Postforbindelsen i Gang, der er nu gået over en Måned siden Overgivelsen, og man kan stadig hverken sende eller modtage Breve, og hvad vi mest længes efter er jo at få et rigtigt Brev hjemmefra, og høre hvorledes det går jer allesammen, og hvad der er blevet af jer to, som vi ikke har hørt et Ord fra i alle de forløbne År, Familiens Røde Kors Breve gav jo kun sparsomme Oplysninger, og med Undtagelse af den sørgelige Meddelelse om Bedstemors Død, har vi intet hørt hjemmefra siden Kays Røde Kors Brev af 27' Jan 1944, der modtoges 1 Juni 1944. Da vi rejste hjemmefra, var I endnu Drengene, der gik i Skole, nu er I voksne mænd, og det er med Spænding, at vi venter det første Brev fra jer, så vi kan høre, hvad I foretager jer, hvorledes I har levet under Krigen, og hvad jeres Planer er, thi hvorledes I har Klaret jer, har været vor største Bekymring under hele Krigen I var jo netop i den Alder, hvor I kunne trænge til vore Råd og vor Bistand. Havde I været yngre ville der bare være Skolen at passe, og havde I været nogle År ældre, havde I måske allerede fundet Jeres Stilling, eller vidst hvad I vilde være. Vi håber derfor, at I har skrevet lige så snart, de tyske Banditter blev smidt ud af Danmark, så vil Brevet måske være her, lige så snart, der bliver åbnet for Postgangen. Så snart Postvæsenet vilde modtage Breve til Danmark via Sibirien efter Danmarks Befrielse, skrev jeg et Brev til Kaj, dateret 8de Juni 1945, det var skrevet på Engelsk af Hensyn til censuren jeg håber det kom igennem, før Forbindelsen igen blev afbrudt.

Herude har vi gået gennem en drøj og trist Tid, siden Japanerne besatte Byen d. 8de December 1941, Til at begynde med var det ikke så slemt, men gradvis blev det værre og værre, og den sidste Sommer er den værste jeg har oplevet. Med Undtagelse af mine Breve No. 12, 13 og 14 i 1942 og 1943 som jeg

sendte til Kay og Ayva gennem det danske Konsulet og et Par Breve til Einer og Paul i 1942 via Ankara, har jeg ikke skrevet siden Krigens Udbrud, så jeg vil nu forsøge at fortælle lidt om, hvad vi har oplevet herude siden den Tid. Selv om det bliver en lang Stråle, kan det næppe blive mere end et Oprids af de vigtigste Begivenheder, når det lange Tidsrum tages i Betragtning, men det vil alligevel give et Begreb om, hvad her er foregået, og I bedes lade Brevet cirkulere i Familien.

December 1941

Den 8de Dec. erklærer Japan Krig mod England og Amerika, og samme Dag besætter Japanerne det internationale Settlement i Shanghai og ligeledes alle St. Nordiskes Lokaler. Vore Funktionærer bliver spærrede inde i et Par Værelser sammen med Staben fra det engelske og det amerikanske Kabelselskab, men de slipper dog fri igen hen på Eftermiddagen, jeg havde selv fri den Dag, og slap derfor for den Oplevelse. Butikerne bliver stormet af Folk, der hamstrer alt hvad de kan få fat på, thi det er nemt at forudse, at der intet ordentlig Rationeringssystem kan blive og rimeligvis Mangel på mange Ting. Jeg så flere Folk købe Konserver og Spiritus i Kassevis og Mel, Sukker, Kaffe etc. i Sækkevis. Selv var jeg også ude og købe ind, men i forholdsvis beskedne Portioner. Allerede den næste Dag begynder de handlende at gemme Varerne, og når de så kommer frem igen, er Priserne gået op.

En engelsk Kanonbåd i Havnen, der gjorde modstand blev sænket, men ellers var der meget lidt Skydning ved Besættelsen. Byen skifter i Løbet af få Dage stærkt Udseende, Kørsel med Privatbiler bliver forbudt, Masser af Kontorer og Forretninger må lukke, Folk holder sig mest indendørs og Gaderne er så underligt tomme. Man ser et Syn, man aldrig før har set i Shanghai - Europæere der kører på Cykel, og i Løbet af de følgende måneder bliver de fleste Europæere Cyklister Selv køber vi ikke Cykler, da vi jo bor så centralt, at det ikke er særligt nødvendigt for os.

Japanerne havde som sagt lukket Telegrafstationen på 1ste Sal og Indleveringen i Stueetagen den 8de December, men Kontorerne på 4de Sal får vi Lov til et holde åbne. Jeg var ansat på Stationen da Krigen brød ud, men den 13/12 begynder jeg at assistere i Ingeniør Afd., hvor der stadig er noget Arbejde, der skal gøres færdigt. Kabeldampere har vi jo ikke mere, de gik til Hongkong, da Danmark blev besat, Japanerne udsteder Strømme af Ordre, Proklamationer og Bekendtgørelser, der giver en hel Del ærgrelser og Ulejlighed, dog er det naturligvis særligt Englænderne og Amerikanerne det går ud over. Juleaften var vi inviterede til C S Andersens, der også bor i Grosvenor House og havde et lille Selskab. Vi fik den traditionelle Julemiddag og havde en rigtig hyggelig Aften, men Julestemningen i Byen var jo ellers lidt sløj, thi Krigsnyhederne her fra Østen var jo omtrent så dårlige, som de kunde være, særlig når man læste de Japansk kontrollerede Aviser, og andre fandtes jo ikke.

Januar - Maj 1942.

Direktøren meddeler os, at Selskabet råder over meget ringe Kapital herude, og at det vil blive vanskeligt at få Penge ud fra Danmark, Gagerne må derfor reduceres noget og ydermere vil Part af disse blive tilbageholdt til efter Krigen. Efter nogle Måneders Forløb med varierende Beregningsmåder bliver dette tilbageholdte Beløb fastsat til Kr. 382 for mit vedkommende, d v s. for Funktionærer på højeste Gage, og Resten af Gagen bliver så udbetalt i Shanghai i lokale Dollars baseret på Dyrtiden og et Budget, der kun dækker de vigtigste Fornødenheder såsom Føde, Husleje og delvis Beklædning, altså lige nok til at man kan klare sig med Sparsommelighed. Jeg har hidtil overført Pengene til jeres Underhold gennem det danske Konsulat, hvor jeg indbetalte Pengene kontant, men dette vil nu blive umuligt, da der skal indeholdes så meget af Gagen, så der faldt en stor Sten fra mit Hjerte, da det lykkedes mig at få arrangeret, at de 382 Kr skal udbetales til Onkel Kaj i Stedet for at blive mig godskrevet. Jeg fik endda Selskabet til at runde Beløbet op til 400 Kr mod at trække 18 Kr fra Dollargagen, men

450 vilde de ikke gå med til før nogle Måneder senere, da jeg fik Lov til at sætte Overførselen op. Det hed sig ellers dengang, at Direktøren herude ikke havde Forbindelse med Direktionen i København siden Danmarks Besættelse, men kun med vor London Afdeling, så det var en glædelig Overraskelse, at Sagen gik i Orden med det samme.

Skønt Byen efterhånden bliver mere og mere trist, kan man stadig leve ganske godt, der er Fødevarer i Massevis og i det Hele taget ingen Mangel på noget Tiderne hvor Folk gav store Middagsselskaber er forbi, men man kan dog stadig komme sammen med sine Venner under mere beskedne Former Den af Japanerne oprettede Nanking Regering, som Shanghai nominelt sorterer under, har endnu ikke erklæret Krig mod England og Amerika, så de civile Englændere og Amerikanere, som Japserne ikke har noget særligt imod, er endnu ikke internerede, men de må ikke gå på Restaurationer, Theatre eller Biografer og de skal helst holde sig hjemme Japanerne har overtaget alle de vigtigste Poster i Municipalitetet i Internationale Settlement, men Franskmændene får stadig Lov til at løbe Administrationen i den franske Koncession, og de har naturligvis næsten allesammen erklæret sig pro-Vichy, skønt næppe af Overbevisning. Franske Klub lukker lidt tidligere end før, der er ingen Dinner eller The Dans, men der er i Stedet for engageret to Mand til at spille i Theværelset om Eftermiddagen.

I Grosvenor House har vi stadig Centralvarme og varmt Vand, skønt Opvarmningen af de fleste andre Huse er indskrænket eller helt ophørt. Jeg spadserer i Reglen over Gaden ved 7 Tiden og kigger ind i Klubben, og hvis jeg træffer bekendte, får jeg mig et Glas Øl eller en Gin og Bitters før Dinner, der jo herude er Kl 8, Mor bryder sig derimod ikke meget om Klubben og går der kun sjældent Hun går derimod til Tilskærerkursus 3 Gange om ugen, hvilket interesserer hende meget, og hun spiller også en Del Eftermiddagsbridge.

I Marts Måned meddeler Japanerne, at de vil forsegle Stationen og Værkstedet, så i et Par Uger arbejder vi på fuld Kraft med at udfærdige Lister og beregne Værdien af de mangfoldige Tusinde Ting det drejer sig om, Apparater, Maskiner, Reservedele og Forbrugsgenstande foruden alt vort Reservekabel i Woosung, så vi senere kan holde Regnskab med, hvad der er hugget. Men da dette er overstået, er der så godt som ikke mere Arbejde for at os at lave i Ingeniøraftdelingen Man kan kun sidde og rode i gamle Sager man finder frem eller studere de tekniske Bøger Chefen, Børge Jørgensen, der er en meget dygtig Ingeniør, er altid meget villig til at hjælpe med de forskellige Problemer, man kan finde frem, og senere, da der bliver endnu mindre at bestille, giver han en hel Række Forelæsninger om tekniske Emner, der var umådelig interessante. Halvdelen af Personalet er ofte ude og gå ærinder, så snart det bliver rapporteret, at der er billig Sæbe, Sukker eller Vodka i en Butik i rue Consulat, ser man den ene efter den anden forsvinde, og nogen Tid senere returnere med en Pakke under Armen. Krigen diskuteres naturligvis grundigt, både på Kontoret og i Klubben, skønt der også er Folk, der er så forsigtige, at de aldrig siger et kuk. Aviserne der nu udkommer er ikke værd at læse og de fleste Artikler og Telegrammer ganske latterlige. Det lokale tyske Informations Bureau er også så venlig at hver Dag at sende os gratis et helt Bundt af deres Løgne Propaganda Avis (engelsk Udgave) til Kontoret, og til min Sorg ser jeg dagligt adskillige af mine Kollegaer læse dem med grundighed. Det er også sørgeligt at se hvor ringe Indignation Tyskernes Fremferd i Danmark og andre Steder vækker hos nogle Danske herude, ja flere af dem må endog betragtes som tyskvenlige, skønt man ikke hører dem indrømme det rent ud, det hedder sig altid, at de bare er antikommunistiske. Mor og jeg, der altid udtaler vor Glæde over enhver russisk Sejr eller Fremgang, bliver derimod sikkert kaldt for nogle slemme Bolshevikker.

Da der stadig bliver mindre at bestille, bliver det bestemt, at fra den 15de Maj skal Kontoret kun være åbent om Formiddagen, medens de af os der arbejdede på Stationen, da Krigen brød ud, kun skal møde til Tjeneste een Gang om Ugen

Den nye japanervenlige Nanking-Regering udsteder Masser af nye Penge (C R B. Dollars), som der siges ingen Dækning at være for, men man tvinges til at tage dem, og så får man endda kun een af de nye Dollars for to af de gamle

Juni - September 1942.

Sommeren er temmelig varm, men vor Lejlighed er heldigvis meget kølig, og der er altid Brise. Jeg svømmer i Klubben hver Dag og sommetider to Gange om Dagen Mor svømmer også lidt i År, men det bliver dog ikke til ret meget, hun vil jo helst have Vandet 28 -30° varmt, og det er sjældent mere end 26° Der er i År altid Masser af Folk i Svømmebasinet, om Formiddagen Børn og Voksne og om Eftermiddagen kun Voksne Grunden er naturligvis, at man i År ikke kan rejse på Landet, og at Englænderne og Amerikanerne nu kommer her mere end tidligere, da alle deres egne Klubber er lukkede og det snart er det eneste Sted, de har Lov til at gå, og efterhånden som Japanerne begynder at komme over i de gode Lejligheder her i Franske By, får vi også flere og flere japanske Medlemmer.

Største Delen af Englænderne og Amerikanerne sidder nu meget hårdt i det, da alle deres Firmaer og Forretninger er lukkede, og de kun kan få ganske små Summer ud gennem schweitsiske Konsulat medens andre åbenbart er i Stand til at skaffe sig Midler ad andre Veje og ikke behøver at nægte sig noget. Vor Nabo der er Amerikaner og græsenkemand, fester således Dag og Nat, og er vist i lange Perioder fuld 24 Timer i Døgnet Han har større eller mindre Selskaber flere Gange om Ugen, og Gæsterne bliver altid overdådigt fulde og råber og skriger til langt ud på Natten, og hans Poker Selskaber er endnu værre, så sidder de ude på Verandaen, der er lige ved Siden af vort Soveværelse, og om Sommeren, når alle Vinduer er åbne, kan man høre hvert Ord, så Søvn er udelukket, og der spilles ofte til Kl 6-7 om Morgen.

I September Måned begynder Japanerne på Mørkelægningsøvelser, men det er ikke så strengt endnu, og vi klarer os med at rulle vore Persienser i Dagligstuen ned de Timer, det drejer sig om Jeg ansøger om at forhøje min Udbetaling til Kaj fra Kr 400 til Kr. 450 og fra 1ste September går det i orden, men i Slutningen af Månedten får jeg Meddelelse om, at jeg og 10 af mine Kollegaer skal stilles til Disposition fra 1ste Januar 1943 på 2/3 Gage og med Tjenestefrihed allerede fra 1ste Oktober, så det vil vel blive nødvendigt at sætte Overførslen tilbage til de Kr 400, thi fra 1' Jan vil min Kronegage altså gå ned fra Kr 382 til ca Kr 255, samtidig med at min lokale Dollargage også reduceres til 2/3, og selv om jeg sætter Overførslen ned til 400 Kr igen, må der altså fra Dollargagen trækkes Ekvivalenten af Kr 145 i Stedet for Kr 18 som tidligere Om at give Lettelser til Folk med Forpligtelser i Danmark bliver der slet ikke Tale, og for mit vedkommende udtalte Direktøren, at Selskabet ingen Grund havde til at gøre nogen Undtagelse, da han mente, at et Par unge Mennesker på 18 - 20 År nok måtte kunne sørge for sig selv, let nok for ham at sige, men noget slemt Sludder, Når man har lagt en plan på langt Sigt, der kun regnede med, at I skulde kunne begynde at tjene noget i 23-25 Års Alderen kan man ikke godt komme 5 År tidligere og sige "Værs'go, nu mae I klare jer selv fra næste Måned" Vi besluttede os da også til at opretholde Overførslen så længe som på nogen Måde muligt, selv om det skulde komme til at knibe lidt for os herude.

Oktober - December 1942.

Jeg er nu helt fri for Tjeneste, og, skønt det vides at Chancerne ikke er store, begynder jeg straks, at se mig om efter noget at bestille Municipalitetethar indført en ny Salgsskat i Byen og et Rationeringssystem for Brød, Sukker og Ris er under Udarbejdelse, hvortil er antaget en Del neutrale Udlændinge, og det siges at der endnu er en Del Vacancer, så alle vi 11 der blev stillet til Disposition ansøger naturligvis om en Stilling her, men kun een af Os (den yngste) bliver antaget Senere søger jeg også "Job" ved Elektricitetsværket og ved det schweitsiske Konsulat, men uden Resultat. Af

europæiske Firmaer, er det så godt som kun de tyske, der endnu er åbne, og hos dem finder jeg, at man ikke kan søge Arbejde Alt almindeligt civilt Forretningsliv er dødt, og de enkelte neutrale Firmaer der endnu findes, har i de fleste Tilfælde afskediget det meste af deres lokalt engagerede Stab, og holder kun åbent om Formiddagen, men på "det sorte Marked" tjenes der naturligvis godt, Folk der har store Varelagre og Folk der vil arbejde med og fedte for Japanerne tjener også store Penge; men man opdager at for almindelige ærlige Mennesker er det plat umulig at finde nogen Beskæftigelse Jeg finder også, at det er ganske uretfærdigt, at en Del af Staben, der tilfældigvis arbejdede i de Afdelinger, der blev lukkede af Japanerne (Stationen og Kanvassingafdelingen), og som i flere tilfælde har stor Familie at forsørge skal sættes på 2/3 Gage og det endda af en Gage, der stadig der stadig bliver mindre Østasiatisk Kompagni herude holder f.Eks hele deres Stab på fuld Sterling Gage, skønt deres Forretning praktisk talt er gået i Stå, og de møder allesammen på kontoret hver Formiddag, skønt der sikkert kun er Arbejde for et Par Mand hvis det var et andet Sted, som f. Eks i England, Amerika eller Australien, at jeg var stillet til Disposition på 2/3 Gage, skulde jeg ikke klage, thi jeg er sikker på, at jeg nok skulde finde Arbejde i hvert Fald under Krigen Her er jo imidlertid også i Tusindvis Europæere, der er værre stillet end os, Folk der tidligere havde deres egen lille Forretning eller en god Stilling, som de nu har mistet, og som under hele Krigen må leve af Lån eller Understøttelser fra deres Konsulater.

Her har endnu ingen Luftangreb været, og der er heller ikke Udsigt til, at de kommer foreløbigt, men vi må lave flere og flere Mørkelægnings Øvelser, så jeg anskaffer nu sorte Skærme til Køkkenvinduer og Gardiner til Dagligstuen. Alle Amerikanere, Englændere, Hollændere og Belgier skal nu gå med røde Armbind med et Nummer på, da de allierede landede i Nordafrika, benytter "Vichy" Komiteen i Franske Klub sig af dette Påskud til at ekskludere Englænderne og Amerikanerne fra Klubben, hvilket jeg finder ret tarveligt, skønt det vel nok er gjort under Pres fra Japanerne.

Da jeg stadig ikke kan finde noget Arbejde, begynder jeg at tage Undervisning i Fransk, som jeg i længere Tid har interesseret mig for, men aldrig før rigtig har haft Tid til at give mig i Kast med, og franske Timer er for Tiden meget billige her, jeg betaler kun en Sum der svarer til 5-6 Kr om Mdn for 3 Enetimer om ugen Jeg havde en Omgang Dysenteri, men det var ikke noget slemt Tilfælde, og i Løbet af ca to Uger var jeg på Benene igen.

Efterhånden som Dans og Musik forsvinder fra Byen, bliver Bridge mere og mere populære, også i Klubben og da Klub Points, der tidligere var alt for høje for mig, nu er sat meget betydeligt ned, begynder jeg også at spille ret hyppigt derovre, Mor har en fast ugentlig Bridge sammen med Fru Asp, Fru A C Pedersen og Fru B Jørgensen, de skiftes til at spille og drikke The hos hinanden spiller også en Del "Familiebridge" dvs ægtepar mod ægtepar efter Dinner særlig med Trolles, Børge Jørgensens, PR Pedersens og E A Larsens.

Da jeg skal på 2/3 Gage fra 1/1'43 afskediger vi Kokken og har nu kun Kulien tilbage, han forstår kun at lave Morgenmad, så Mor må nu til selv at tage sig af madlavningen Der er ingen blandt Store Nordiske Folkene, der nu har Råd til at give Juleselskaber som i gamle Dage, så vi blev enige med nogle af vore Venner at lave et Sømmensgilde Der var Kruse, Arnvig og S R. Larsen, tre unge Mennesker fra Kontoret samt Trolles med Elly Trolle og hendes Veninde Osa Merkuloff, ingen af dem havde Lejlighed, så Juleaften samledes vi hos os og havde en udmærket Juleaften med Risengrød, Gåsesteg, Mandelgave og Juletræ Vi spiste endog to Gæs, Mor havde nemlig først købt en mægtig stor, fed Gås, der skulde være nok til os alle den var imidlertid frossen, og blev derfor hængt op i Køkkenet for at tøjle op, det gjorde den også, men jo mere den tøjlede, desto tyndere blev den, og da der var løbet ca en Spand Vand af den, var den bleven til en lille radmager Gås, og vi måtte købe en til.

Januar - Maj 1943

Jeg er nu på 2/3 Gage, hvilket betyder en stor forandring i vor Tilværelse. Det fortvivlede er, at Dollarkursen stadig falder, og da den Sum, vi overfører til Danmark, nu ikke mere dækkes af den tilbageholdte Kronegage (nu kun Kr 255), bliver den Sum, jeg må spæde til fra Dollargagen for at købe de manglende Kroner, større og større hver Måned. Priserne stiger også fra Måned til Måned, men Dyrtidstillægget, vi får, følger ikke tilnærmelsesvis med Prisstigningerne. Vi har heldigvis en Del ting, vi kan sælge uden større Gene og også lidt fremmed Valuta (som det er forbudt at handle med), men den er vi meget forsigtig med at bruge af, da vi betragter den som en nødvendig extra Reserve. Direktøren forsømmer nemlig aldrig en Lejlighed til at male Fanden på Væggen, og advare os om, at det mege vel kan hænde, at vi ikke får flere Overførsler fra Danmark, og at det i så Tilfælde vil blive meget uvist, hvad vi vil få i gage, eller om vi i det Hele taget får noget en Gang, da han var på Forretningsrejse i Japan, telegraferede han endog hertil, at der den næste første ikke kunde udbetales mere end 2/3 eller 1/2 af de allerede reducerede Udbetalinger, da der ikke kunde skaffes Midler, men så viste det sig alligevel, at Pengene kunde skaffes. Vi lever derfor i en stadig Uvished om Fremtiden, og så beskedent som på nogen Måde muligt.

I Januar erklærer Nanking Regeringen Krig mod England og Amerika og allerede næste Måned kommer der Order om, at alle de allierede Undersåtter skal spærres inde i flere Lejre (camps), der indrettes i Byens Udkanter, og i Løbet af de næste Par Måneder forsvinder næsten alle vore engelske og amerikanske Venner. En engelsk Dame, en Veninde af Fru Børge Jørgensen, der havde hørt, at Mor meget gerne vilde køre på Cykle, tilbød at låne hende sin, medens hun var interneret, hvilket Tilbud Mor modtog med Glæde. Efter at have prøvet at køre et Par Gange og være væltet hver Gang, taber hun imidlertid al Interesse for Cyklen og er ikke til at drive i Nærheden af den. Derimod er den af og til til stor Nytte for mig, som når jeg f.eks skal transportere Mel eller Sukker, som Staben har købt i Fællesskab hjem fra Kontoret. Vi overtager også en lille Hund fra et engelsk ægtepar, der skal interneres, det er næsten en tibetansk Puddel, den hedder Roo, og vi bliver meget glade for den.

Da jeg stadig har nogen Tid til overs, begynder jeg at kaste mig over Regnskabsvæsen og Bogføring, som jeg studerer efter nogle udmærkede amerikanske bøger. Jeg har fået fat i, og jeg fortsætter også mine Studier i Fransk. Jeg abonnerer nu også kun på den franske Avis, og oversætter hvad der er af Interesse for Mor; thi de af Japanerne dirigerede engelske Aviser, er efterhånden blevet for slemme. For hver Flyver Japperne mister, har de skudt 20 - 30 ja endog enkelte Tilfælde op til 70 fjendtlige Flyvere ned, de sænker hele store Flåder uden selv at miste et eneste Skib, da Russerne havde generobret Hovedstaden i Ukraine, Kiev, var den store fede Overskrift over Artiklen "De Røde lider et alvorligt Nederlag".

I en Beretning om et Slag læste jeg en Gang, at japanske sårede, selv om de havde fået en Arm eller et Ben skudt af (det stod der s'gu) stormede løs på Fjenden, og således Side op og Side ned. Den franske Avis er naturligvis også japanervenlig, men alligevel altid mere mådeholden.

Vi har endnu denne Vinter Centralvarme i Lejligheden, skønt kun 8 Timer i Døgnet, men det er også næsten tilstrækkeligt, og vi er stadig meget bedre stillet, end mange andre Huse, hvor Lejerne selv må sørge for Opvarmningen, men Grunden kan måske søges i, at omtrent Halvdelen af Beboerne i Grosvenor House nu er Japanere eller rige Kinesere.

I Løbet af Foråret falder Dollarkursen stadig, og Priserne stiger. Dyrtidslægget går også op, men ikke nær så hurtigt som Kursen falder, og vor økonomiske Stilling bliver derfor stadig dårligere. I Maj Måned er min mdl Gage steget til \$12.800 -, men min Overførsel til Danmark koster også \$9.500, Pensionsfond \$850, så til os selv bliver der kun ca \$2.450 dvs da 100 Kr, hvilket det er umuligt at leve for. Når jeg har

talt med Chefen for Sekretariatet herude om min vanskelige Stilling, har han hidtil kun været i Stand til at trække på Skulderen og foreslå, at jeg reducerer min Overførsel til Danmark, hvilket jeg har nægtet at gøre, før jeg hører, at I kan klare jer for mindre, af de tidligere i Brevet nævnte Grunde, og også fordi jeg mener, at vi herude alligevel har langt større Reserver og Kredit at falde tilbage på, hvis det kniber, end I har, Vi er desuden bange for, at I, hvis I skulde blive tvunget til at opgive Studeringerne, og ikke får tilstrækkelig Understøttelse herfra, indtil I får noget lønnende Arbejde, kunde blive tvunget til at tage Arbejde i Tyskland en Tanke der får det til at løbe os koldt ned ad Ryggen, Stillingen er dog nu bleven så vanskelig for mig, at Hr Behrens (Sekretariatschefen), til byder, at jeg kan få Lov til at trække på mit Garantifond på 1800 Kr, som jeg har indestående hos Selskabet, og jeg anmoder om, at min Overførsel fra næste Måned reduceres fra 400 Kr til 350 Kr hvilket tilsammen skulde give os en stor Lettelse, I Slutningen af Maj går Dollar Kursen imidlertid pludselig op fra 23 for 1 Kr til 17, hvilket betyder en stor Gevinst for mig, særlig da vi alligevel får højere Dyrtidstillæg pr 1ste Juni Der går tillige meget hårdnakkede Rygter om, at Dollaren vil blive stabiliseret til en Kurs, der svarer til 6 for 1 Kr, og hvis dette skulde vise sig at være sandt, vil det jo være forholdsvis let for mig at opretholde Overførslen af de 400 Kr, så Jeg anmoder derfor Selskabet at tilbageholde Telegrammet om Reducering til Kr 350.

Jeg giver jer disse finansielle Detailler, fordi jeg mener, at det vel kan interessere jer, at få et nøjere indblik i, hvorledes det gik til, at den finansielle Støtte herfra blev mindre end I måske havde ventet og håbet, og hvorfor jeg i mine korte Røde Kors Breve stadig måtte indtage et pessimistisk Standpunkt og fraråde noget langt Studium.

Børge Jørgensen har overtaget en meget stor have med et lille Hus i Hungjao Distriktet lige uden for Shanghal, og tilbringer selv næsten al sin Fritid derude Vi har også været inviteret derud adskillige Søndage og således tilbragt en Dag på Landet Vi kommer derud på den Måde, at jeg tager Mors Cykel, putter Roo i Kurven foran og spænder vor Frokost på Bagagebæreren, medens Mor tager Sporvognen til Enden af Avenue Joffre, derfra Ricksha et Stykke Vej og spadserer Resten Vi slår så vore Mad og Drikkevarer sammen med Jørgensens og tilbringer en behagelig Dag i den friske Luft Desværre drikker Japanerne næsten al det Øl der brygges, så det bliver mere og mere besværligt at skaffe et Par Flasker til en "Picknick".

Juni September 1943.

Der også i År godt Besøg i Svømmehallen, Englænderne og Amerikanerne er ganske vist forsvundet, men til Gengæld er der flere Franskmænd og neutrale end normalt og desuden efterhånden en Del Japanere Balkonen for Solbade er altid fuld om Formiddagen og først på Eftermiddagen, men jeg går først derop senere på Eftermiddagen, når Solen er væk, med min Bog og kun iført et Par Badebukser og nyder så Livet et Par Timer i en Flugtstol indtil Solen går ned, selv på de mest trykkende varme Dage, føler man sig ikke for varm. Jeg er nu blevet Medlem af Alliance Francaise, der har et Bibliotek på 25.000 Bind, så det er kun franske Bøger jeg læser i År Mor truer flere Gange med, at hun vil til at svømme, men det bliver ikke til noget.

Næsten alle Udlændinge går i År med "shorts" (korte Khaki Bukser), jeg forstår blot ikke, hvorfor de ikke altid før har gjort det om Sommeren Slips og Jakke er også for det meste afskaffet om Dagen, og når Temperaturen er 35°C fugtig Varme, kan jeg heller ikke tænke mig to mere overflødige Klædningsstykker Vi har forøvrigt i År den køligste og behageligste Sommer, jeg kan mindes, siden jeg kom til Østen.

Den 1ste August bliver den Franske Koncession og det Internationa Settlement overgivet til Kineserne, og fra nu af, går det hurtigt ned ad Bakke med Lov og Orden Til at begynde med forbliver der endnu

mange Europæere i de to Municipalers Tjeneste, men de fleste af dem bliver efterhånden afskedigede, og samtidig dermed stiger Lovløsheden og Uærligheden.

F. V. Jensen, der var kommet herop fra Hongkong lidende af et slemt Hjerteronde, døde den 4de August, og vi var med til hans Begravelse. Det var en ualmindelig flink og afholdt Mand, som vi alle var kede af at miste. Jeg kendte ham meget godt fra Nagasaki og også fra mine mange Besøg i Hongkong på Gennemrejse, når jeg næsten altid var til Tiffin hos ham. I besøgte ham vist forresten også sammen med Mor, da i passerede Hongkong.

En Uge senere døde J. A. S. Jensen, som jeg har kendt, siden jeg kom ind i Selskabet. Jeg var også med til hans Begravelse, der foregik i den værste Typhoon, jeg kan mindes i Shanghai. Jeg måtte spadserere til og fra Bubbling Rd. Kapellet, da alle Sporvogne og Busser var standsede og Rickshaer blev løftede af Vinden og væltede. Store Træer blæste om medens Regnen styrtede ned i Spandevise og mange Steder stod Vandet i Gaderne over en Fod dybt, så da jeg kom hjem var jeg så våd, som om jeg havde svømmet en Time i Whangpoo Floden.

Oktober - December 1943.

Uærligheden der hersker her i Byen er ganske utrolig, alt hvad man ikke kan holde fast i eller låse inde bliver straks stjålet, jeg tror at allerede en halv Snes af Danskerne i St. Nordiske har fået deres Cykler stjålne, i Grosvenor Gardens, hvor der ikke er faste Vagt mænd, har man i alle Trappeopgange stjålet næsten alle Dørhåndtag, alle Metalbeslag for Lyskontakter, alle Dørklokker etc. Da jeg en Dag sad ved et åbent Vindue i en Bus der var stoppende fuld af Passagerer, følte jeg pludselig min Hat forsvinde fra Hovedet, det var en Kineser nede på Gaden, der havde hugget den, han tog den på, spadserede roligt over Gaden, tændte sig en Cigaret og forsvandt i Myldret på Honan road, medens det var håbløst for mig at prøve på at komme ud af Bus'en, der allerede havde sat sig i Gang, og de Kinesere på Gaden, der havde set det, som sædvanligt indtog det Standpunkt, at når de ikke var Politibetjente, vedkom den Sag ikke dem.

Vi går nu meget lidt ud, Mor har sin ugentlige Bridge, og jeg spiller noget Bridge i Klubben; men ellers sidder vi mest hjemme, der er ikke flere Film, der er værd at se, og på Restauranter går vi aldrig. I Løbet af Efteråret er vi igen flere Gange i Haven hos Jørgensens, hvor der er meget rart, kun er det lidt besværligt at komme derud, da vi jo kun har een Cykel.

Næsten alle Gader i Shangnai skal have nye kinesiske Navne, og de gamle Navneskilte bliver revet ned og nye sat op, men der er dog naturligvis ingen, der kalder Gaderne andet end ved deres gamle Navne. For at fjerne den skadelige europæiske Indflydelse, skal alle Statuer og Mindesmærker for Europæere også fjernes. Vi skal også have nye Identitetskort, udfylde lange Blanketter, aflevere Fotografier og skaffe to Garanter for gode Opførsel, et forfærdeligt Renderi.

Fordi den japanske Premierminister ikke har Varme i sit Hus, forbyder Japanerne, at der bliver nogen Centralvarme i Grosvenor House i År. Der er ingen Skorstene i Huset, så hvis man vil have en Kakkelovn op, må man have Røret ud gennem Vinduet, hvilket måske ikke giver god Træk og derfor Røg og Svineri. Da Kul og Kakkellovne desuden er rasende dyre, beslutter vi os til at prøve på at klare os uden Varme, og jeg får travlt med at kitte de fleste Vinduer til, så der i hvert Fald ikke bliver Træk.

Gas og Elektricitet skal nu rationeres, og man bruger det sidsyge System at fastsætte Folks Ration efter deres Gennemsnitsforbrug i tre Måneder sidste Efterår. Hvis man brugte samme System for Brødrationeringen, vilde Folk, der i den Periode havde spist i Klubben og på Restauranter og derfor havde en lille Bagerregning, måske kun få 50 gr Brød om Dagen. Da vi havde fulgt Gasværkets Opråb om at spare på Gassen, er vor Ration skåret ned til 15 Gasenheder, hvilket ikke er tilstrækkeligt til hele

måneden, medens to Ungkarle, vi kender, der bor i et Hus, hvor der sidste Efterår var Pensionat, selv efter Nedskeringen stadig har 220 Enheder, og en Familie på 6 Medlemmer, der var bortrejst fra deres Hus i 2 Måneder sidste Efterår kun får 14 Enheder, og må koge det meste af deres mad på små, åbne kinesiske Ovne, der giver Røg og Os, og så koster det jo 30 Gange så meget at bruge Kul eller Trækul som at bruge Gas, men de rige der bagte mange Kager og havde store Selskaber har stadig Masser af Gas, medens de fattige må koge deres Mad med Kul Alle Ansøgninger om større Ration bliver smidt i Papirskurven.

Vi tilbragte Juleaften hos os selv, og den eneste Gæst var Molly Andersen Hun er engelsk født og var gift med Cornelius Andersen der døde i 1938 Hun kom hertil fra Nagasaki for nogen Tid siden, hvor Japanerne holdt hende fængslet i flere Måneder under meget slemme Forhold, uden at ville tillade hende at komme i Forbindelse med den danske Konsul eller Minister; men hun slap dog heldigvis til sidst fri. Menuen stod i År på Risengrød, Flæsketeg og Æblekage, hvilket heller ikke var så dårligt, det havde været Solskin hele Dagen med mildt Vejr, så Lejligheden var nogenlunde varm, og vi havde en rigtig rar Aften Nytårsaften var Byen øde og mørk, og vi sad også hjemme hos os selv. Der er stadig Natklubber der holder åbent, men det er kun Tyskere, Italianere, Japanere og Kinesere, der har Råd til at gå der.

Januar - Maj. 1944

Vi har som sagt ingen Centralvarme i År, og der er godt koldt i Lejligheden, som Regel kun 8-9°C om Morgen, men heldigvis vender to af Værelserne mod Syd (Dagligstuen og den lukkede Veranda foran Soveværelset), så om Vinteren, når Solen står lavt på Himlen har vi Sol i Værelserne hele Dagen fra Kl 10 til kl 5 og selv om det er Frostvejr udenfor, varmer den så godt i Værelserne, at Temperaturen kan stige til 13-15°C om Eftermiddagen Om Sommeren når Solen står højt på Himmelen, har vi overhovedet ikke Sol i Lejligheden Vi har heldigvis megen Sol denne Vinter, vi har tættet Vinduer og Døre og tager alt det varme Tøj på, vi kan, så vi lider ikke helt så slemt under Kulden, som vi havde frygtet, det er værst med Hænderne, de er altid røde og opsvulmede og sommetider så valne, at man ikke kan skrive. En gammel vatteret Kimono, som jeg har haft siden jeg var i Japan for 15 År siden, og som jeg har villet smide væk, mange Gange, er nu kommet til Ære og Værdighed igen, og jeg går hjemme med den hele Dagen.

Den 26de Januar var det Mors 50 Års Fødselsdag Hun plejer ellers ikke at fejre sin Fødselsdag, som hun hidtil har holdt hemmelig, men i År var Datoen alligevel blevet bekendt, så Damerne kom på Morgenvisit og fik Formidagskaffe, og noget senere, ved 12 Tiden, da der blev serveret Cocktails og Sandwiches, kom deres Mænd Jeg havde heldigvis endnu et lille Lager af Spiritus, som jeg kunde mobilisere i Dagens Anledning, hvilket var meget rart, thi der kom ca 25 Gæster om Formiddagen og nogle Stykker om Eftermiddagen.

Forholdene i Byen bliver nu efterhånden mere og mere lovløse; de fleste Europæere er nu afskediget fra Municipalets Tjeneste og den Korruption, der hersker overalt, er så forfærdelig, at ingen vil tro, det, hvis man fortalte Eksemplerne Politiet modtager ganske åbentlyst Bestiktelser på åben Gade Det er forbudt at transportere mere end nogle få Kilo af de fleste Varer, så hvis man skal transportere et større Parti over en længere Distance, betaler det sig at leje en Polituniform for en Dag, fremfor at betale Bestikkelse på hvert eneste Gadehjørne Priskontrollørerne gør i de fleste Tilfælde ikke andet end opkræve deres egne Bestiktelser og lukker kun de Butikker der ikke betaler Hvis man fanger en Tyv, der forsøger at stjæle ens Cycle, skal man skynde sig at slippe ham løs, thi hvis man overgiver ham til Politiet, vil man blive anmodet om at betale for hans Underhold i Fængslet. Elendigheden blandt Befolkningen stiger også stadig, det vrirler med Tiggere overalt, og man ser flere og flere Lig på Gaderne, selv de mest befærdede De mange tyske Jøder (ca 10.500) der ankom hertil for nogle få År

siden, og som man så overalt, er nu næsten forsvundet fra Gaderne her i Settlementet og Koncessionen, de skal nemlig nu bo i et ganske lille Areal ovre i Hongkew Distriktet, og de kan kun komme herover med særlig Tilladelse, det siges at Forholdene hos dem er forfærdelige.

De fleste af vore bekendte solgte deres Biler for et halvt År siden, dels for at skaffe sig Penge, dels fordi der gik stærke Rygter om, at alle Privatbiler vilde blive rekvisitionerede Vi forsøger nu også at sælge vor Bil og ligeledes mit store udskårne Skrivebord, men da vi ikke kan få Priser som vi synes er tilstrækkelig gode, beslutter vi at beholde Bilen som en sidste Reserve, og håbe på at den ikke bliver taget Det lykkes os derimod at sælge et stort, gammelt Gulvtæppe, som vi ikke bruger, for en forholdsvis god Pris

I Løbet af Foråret får vi flere og flere Luftforsvarsøvelser med Mørkelægning af Byen og Afspærring af Gaderne, hvilket er meget irriterende.

Grosvenor House, der er en engelsk Ejendom, har hidtil været bestyret af den japanske Flåde, der var ret human mod Lejerne, af hvilken halvdelen forøvrigt nu er Japanere, (før Krigen var her ikke en eneste), men nu er hele Ejendommen overgivet til Hæren, og det er en ganske anderledes skrap Behandling vi nu får. Først hed det sig, at Huslejen skulde sættes 5 Gange op, derpå at vi skulde smides ud, men det endte med at den ny Administration beordrede os til at møde og underskrive en Kontrakt, der var affattet på japansk og som de ingen Genpart gav os af og heller ikke selv underskrev Der kommer Masser af Ordre og Instruktioner ved Indgangsdøren Alle Beboerne skal nu på Vagt en Gang om måneden, hvis der er Luftangreb Der er ingen Belysning i Korridorer eller på Trappegange skønt disse ingen Vinduer har, og man kan ikke bruge Elevatoren til de første 4 Etager, (vi bor på 3' Sal) Man har bare at lystre, thi det er plat umuligt at skaffe sig en anden Lejlighed, der er blot nogenlunde ordentlig, En god Ting uden at betale mellem 10 – 20.000 Kr i "Nøgle Penge" En god ting er imidlertid, at vi har varmt Vand 2 Gange om Ugen i 3 Timer om Eftermiddagen, Molly Andersen har f.Eks aldrig varmt Vand, hvor hun bor, så hun kommer her hver Søndag til The, og får samtidig et Bad.

Da jeg stadig ikke får solgt hverken Bil eller Skrivebord, må Jeg standse Betalingen af Præmie på min Livsforsikring, der foretages gennem Selskabet i Købennavn, thi min Gages Kroneværdi er nu så lev, at den ellers vilde blive negativ i de to Måneder, hvor den halvårige Præmie forfalder, dette skulde jeg bare have gjort for 2 År siden ligesom mange andre

Juni - September 1944

Den så længe, og ned Længsel, ventede Invasion af Europa begynder i Juni Måned, og alle spørger efter Nyheder med åndeløs Spænding Ifg. Aviserne er det hele naturligvis en mægtig Fiasko, men Udviklingens Gang kan dog i Længden ikke skjules, særlig da der jo stadig er Folk, der får Nyheder igennem på Kortbølge Modtagere, skønt disse jo i Almindelighed er forbudte. Selv har vi en Modtager, der er så gammel, at Japanerne ikke vilde tage den fra os, men vi kan også kun tage de lokale Stationer.

I Juni Måned får vi Røde Kors Brev fra Kaj, der skriver, at alt er vel, at Einer klarer sig delvis ved Kontorplads og at Paul, skriver til os direkte, Dette Brev var dateret 27/1 1944 Kort Tid efter meddeler Kontoret mig, at der er kommet Telegram hjemmefra om, at min Overførsel fra 1ste Juli nedsættes fra 300 til 100 Kr om Måneden. Hvad fra mon der kan være sket? Har Paul opgivet Studeringerne og er begyndt at arbejde, eller har han fået et Stipendium? Eller er der måske sket noget helt andet? Det lovede Brev fra Paul, som måske kunne have givet en Forklaring på Sagen og som vi med Længsel venter, har vi aldrig modtaget og heller ikke nogen anden Meddelelse hjemmefra Fra 1ste Juli får vi altså 200 Kr mere om Måneden end tidligere eller \$17.600 for hvilken Sum man stadig kan købe en Masse Ting i Shanghai, så det betyder et mægtigt Opsving i vor Levestandard De 100 Kr Jeg nu overfører, svarer omtrent til det Beløb, der nu indeholdes af de "disponible"s Gage, så jeg får altså

igen udbetalt det samme som mine Kolegaer, hvilket er meget rart, kun vilde Vi som sagt gerne kende Grunden til vor pludselige "Velstand".

Svømme Basinet er åbent endnu i År, skønt der gik Rygter om, at Klubben ikke kunde få Elektricitet til at holde Vandet i Cirkulation. Vardet bliver heller ikke skiftet hele Sommeren, og man bruger kun det ene af de to Filtre, så det bliver efterhånden noget grumset, men der er vist godt med Klor i det, jeg får i hvert Fald min daglige Svømmetur uden at tage nogen Skade. Kineserne der tidligere ikke har kunnet komme i Klubben, forlanger nu at få Adgang, hvilket Franskmændene må ga ind på, så vi har nu fået flere Hundrede nye kinesiske Medlemmer.

Der går nu igen hårdnakkede Ryster om, at vi skal smides ud af Grosvenor House, men det bliver heldigvis ikke til noget Derimod kommer der Cirkulære om, at vi må være forberedte på at tage ekstra Beboere ind i Lejligheden (rimeligvis Japanere fra Hongkew), hvilket vil være særligt ubehageligt i de 3-Vær Lejligheder, hvor man kun har Adgang til Badeværelse og WC gennem Soveværelset og til Køkkenet gennem Spisestuen. Det var også en ubehagelig Overraskelse, da der en Dag kom en Flok Kulier med Ordre fra Militæret om at fjerne alle Centralvarme Radiatorer fra alle Lejligheder og Trappegange, og i Løbet af de næste Dage ser vi dem blive kørt væk på store Lastbiler For at være helt sikre på at vi ikke får mere centralvarme, begynder man kort Tid efter at fjerne de store Centralvarme Kedler fra Kælderen, men da de er så store at de måtte installeres før Huset blev bygget, må de skæres og slås i Stykker for at få dem ud, hvilket tager næsten et Par Måneder, i hvilket Tidsrum vi kan glæde Os over en øredøvende lamren og Banken fra Morgen til Aften.

Fordi en af Lejlighederne i Grosvenor House, tilhørende en høj kinesisk Embedsmand, havde vist Lys under nogle Mørkelægningsøvelser bliver Lyset den næste Dag switchet af for hele Grosvenor House og der blev sagt, at det vilde være for mindst en Måned. Vi fik dog Lyset tilbage efter 3 Dage, men ingen kan forstå, hvorfor man ikke kunde nøjes med at straffe Lejligheden, der havde vist Lys, og ikke lade de hundrede Lejligheder der havde fulgt Reglementerne til Punkt og Prikke, lide.

I August Måned bliver vor Boy syg med Feber, og må holde Seng i over en Måned, hvilket giver Mor en Masse extra Arbejde, da han ikke kan stille nogen Stedfortræder Priserne i Klubben er for Tiden meget rimelige og for at spare Madlavningen spiser vi en Del derovre Da Boyen endelig bliver rask, viser det sig, at han ikke vil arbejde mere, han har vist fået et bedre Job hos nogle Japanere, så vi må alligevel antage en anden, der dog heller ikke duer, og må afskediges efter en måned.

Den 30 September blev Børge Jørgsensens Søster, Kamma, gift med Robert Stege, og vi var med til Brylluppet først i Kirken og derpå hos Jørgsensens, hvor der var Reception (cocktailparty) for ca 100 Mennesker Brylluppet blev optaget på Film, og kort Tid efter var vi igen hos Jørgsensens til Films Forestilling for at se os selv, hvilket gav Anledning til et nyt Cocktailparty, men da vi fuldstændig havde tørlagt "Jørgie" sidste Gang, medbrakte vi denne Gang vore egne Drikkevarer.

Oktober - December 1944

Kirsten Ledertoug blev den 28de Oktober gift med Frederiksen, der er ansat ved det kin Toldvæsen, men for Tiden afskediget af Japanerne Kirsten har derimod Arbejde som Tandtekniker, og skal altså arbejde medens Frederik passer Huset, "Huset" vil sige Frederiksens Værelse, som han købte for \$100.000, da han kom ned fra Chefoo for nogle Måneder siden. Vi var igen med til Brylluppet, både i Kirke og Receptionen hos Ledertougs, hvor der også var en masse mennesker.

De indespærrede Englændere og Amerikanere, der sidder i Lejre her i Omegnen, har det ikke så godt, og får ikke nær nok at spise De har imidlertid Lov til at modtage een Pakke Fødevarer om Måned

gennem Røde Kors fra Venner eller Slægtninge, og de fleste af dem modtager da også sådanne Pakker, men de der ingenting får, er meget ilde stedt Vi påtager os derfor at sende en månedlig Pakke til to unge Englændere, R og J Huckstep, der sidder i Lungnwa Lejrer. Mange af de ting man skal sende må man lede efter og købe i forskellige Dele af Byen, så det betyder en masse renderi og en ikke ubetydelig Udgift at få en sådan Pakke på 15-20 Pund skrabt sammen og rigtigt emballeret, men man har jo heldigvis god Tid.

Den 11 November havde vi det første rigtige Luftangreb af B-29 Maskiner, som vi kunde se meget højt oppe De Japanske "vilde Ørne" var den Dag meget tamme, de viste sig nemlig overhovedet ikke i Luften og Granaterne fra Luftforsvaret nåede kun Halvvejs op til Amerikanerne Desværre blev C R Hansen, der var min Kollega og en god Ven, ramt i Halsen af en Granatsplint fra Luftforsvarsskytset, og døde en Uge senere, og vi måtte igen med til en Begravelse, Angrebet varede et Par Timer, og der blev kun kastet Bomber på Skibsværfter og Aerodromer En Uges Tid senere havde vi igen et lignende Angreb og denne Gang blev Elektricitetsværket vist ramt lidt, vi havde i hvert Fald ikke Lys i to Dage.

Risen er gået op til en vanvittig Pris, og Tjenestefolkenes Lønninger er derfor også steget meget stærkt, så vi beslutter os til at forsøge at klare os med en formiddags Boy, hvilket ikke skulde være vanskeligt, da der, udover at servere The, ikke er noget for ham at lave om Eftermiddagen Vi må imidlertid skifte Boy flere Gange, før vi finder en, der kan bruges En af dem havde vi kun i 5 Dage, og så opdagede vi noget senere, at han havde stjålet min eneste Regnfrakke, hvilket jo var et slemt Slag (men desværre ikke noget Regnslag)

Vi har lejet en lille Kakkellovn af en særlig Type, en såkaldt "Vaska", for Vinteren, der brænder nogle specielle, store Briketter, som kan vare i 8 Timer Vi slår et Hul i Vinduet til Kakkellovnens røret og får den stillet op i Dagligstuen Den brænder også godt, når Vinden er fra Nord, men hvis Vinden er fra en anden Retning, brænder den dårligt og udvikler Kul os.

Normalt er December Måned herude ret mild op til Juletid, men i år fik vi streng Vinter med klingrende frost lige fra Begyndelsen af Månedens, vi havde 9 - 10° Frost om Natten og et Par Grader midt på Dagen, skønt det af og til tøede i Solen. Om morgenen er det kun 5-6°C i Dagligstuen og endnu mindre i Spisestuen, der vender mod Nord, Kakkellovnen brænder ikke ordentlig, vi har intet uldent Undertøj, hvilket var unødvendigt før Krigen, så vi fryser godt.

Vi fejrede igen i År en meget stille Juleaften, med Molly Andersen som eneste Gæst, Julemiddagen blev i År kun til Risengrød, Svinekotelet og Dessert og vi havde igen en meget hyggelig Aften, skønt man ikke kan sige, at der var nogen egentlig Julestemning, Hele Byen var jo mørk og trist som sædvanlig, der havde ingen Juletræer været til Salgs i Gaderne, ingen særlig Udstilling i Butikerne og ikke flere Folk på Gaderne end sædvanligt, så de fleste følte sig præcist som på en ganske almindelig Hverdag Da vi ved 12-tiden gik ned for at følge Fru Andersen på Vej, og vi kom ud i den kolde Luft, blev mor pludselig syg og faldt om, og vi måtte halvvejs bære hende op til Lejligheden, hvor vi fik hende i Seng Da vi fik alle Vinduerne op, gik det forholdsvis hurtigt over, men hun havde en slem Hovedpine den næste Dag, så det har nok været Kulosforgiftning fra "Vaskaen", hverken Mrs Andersen eller jeg følte os dårlige skønt noget tunge i Hovedet med lidt Hovedpine, men en Uges tid tidligere havde jeg en Aften følt mig svimmel, og var lige ved at falde om, og blev først bedre da jeg fik frisk Luft.

Nytårsaften var C B Andersens hos (os) til Bridge efter Dinner; vi havde ild i Kakkellovnen, der dog desværre ikke varmede meget, da der ingen Vind var, men vi var godt klædt på og fik et Par varme Romtoddy 'er, så vi holdt alligevel Varmen På Vejen hjem (de bor her Grosvenor House), blev Fru Andersen pludselig syg og nåede med Nød og Næppe hen til Elevatoren i deres Opgang, og da både

Hr Andersen og Mor havde Hovedpine og jeg var tung i Hovedet, kan der næppe være Tvivl om, at det er Kakkelovnen, der har Skylden, og den blev da også taget ned kort Tid efter.

Januar - Maj 1945

Det er en slem Vinter i År, og vi sidder og knagfryser i Lejligheden, hvor der kun er 5-6°C om Morgen, hvis det er Solskin stiger Temperaturen til ca 11° om Eftermiddagen for atter at falde til 8-9° om Aftenen, og hvis det ikke er Solskin er det hundekoldt hele Dagen. Det er særlig Hænderne det går ud over, de bliver røde og opsvulmede, og vi har Frostknuder både på Hænder og Fødder.

Grosvenor House har en samlet Ration af Elektricitet til alle 110 Lejligheder, og der siges, at denne Ration er meget stor, så vi kunde ikke rigtig forstå, at vi kun har 9 KWT om Mdn til hver 3-Vær Lejlighed. Desuden lukkes der for Lyset hver Aften Kl 10 i hele Huset for at spare, hvilket er meget irriterende, the man skal nok alligevel få orugt de 9 KWT, og man kan ikke forstå, hvorfor man ikke kan få Lov til at bruge dem på de Tider, man har Lyst til I Januar Måned bliver der lukket helt for Lyset i 10 Dage, fordi Grosvenor House allerede har brugt hele sin Ration, og Jeg hører, at den virkelige Grund er, at Elevator-Boyer, Kulierne og Vagtmændene med de kinesiske Elektrikers Bistand har stjålet 5.000 KWT i sidste Måned, de koger al deres Mad ved Elektricitet, og måske har de også solgt Strøm uden om Målerne til nogle af de rige Kineserlejerere til Opvarmning af Lejligheder, og måske har de givet mere til Japanerne end de skulde have, i hvert Fald må vi sidde og klare os i 10 Dage med en lille Køkken Petroleums lampe som eneste Belysning, og derefter bliver vor Ration sat til 4 KWT pr Måned Vandforsyningen svigtet også af og til, og vor Gasration er nu kun 12 Enheder mod 29 Enheder i 1942 hele Huset bliver også mere og mere forsømt, Trappegange og Korridorer er møjbeskidte, da Kulierne overhovedet aldrig gør rent, Elevatorboyer og andre Tjenestefolk springer for Japanerne, men bliver mere og mere frække over for Europæerne, hvilket Forhold forøvrigt nu i højeste Grad gør sig gældende overalt i Byen, i mange Butiker lader man f.Eks nu om man ikke forstår Engelsk Vor Avis bliver stjålet næsten hveranden Dag, hvilket er meget kedeligt, thi der er en så voldsom Mangel på Papir, at de fleste Forretninger ikke giver Indpakkingspapir, som man altså selv må medbringe, og Avisernes Format er naturligvis kun en Brøkdel af, hvad de var før.

I Slutningen af Februar sker det, vi har gruet for så længe, vi får Opsigelse og Ordre om at være ude af vor Lejlighed inden den 13de Marts, da den japanske Her har Brug for Bygningen, og det tilrådes os at være ude før den 6 Marts Dette var det værste der kunde hænde os, thi at finde en anden Lejlighed er komplet umuligt, hvis man ikke kan betale mægtige "key-money", og da en hel Masse andre Bygninger samtidig bliver overtaget af Militæret, går key-money naturligvis mægtigt op For en måned siden kunde vi have fået 5 Millioner Dollars for vor tomme Lejlighed, medens man nu ikke kan få en lignende Lejlighed under 10 Millioner. Der var endda en Mægler, der var fræk nok til at forlange 27 Millioner for en 4-Vær Lejlighed. Lejerne afholder Møder og affatter Protestskrivelser, som vi indsender til Militæret, men uden det ringeste Resultat, så der er ikke andet at gøre end at begynde at pakke, Denne Flytning er en af de ubehageligste Oplevelser i mit liv, og der kunde godt skrives en Bog om den Efter at Japanerne havde givet os Ordre til at skrubbe ud, syntes de at gøre sig alle mulige Anstrengelser for at gøre os det så besværligt at komme ud som muligt Jeg løber omkring allevegne for at skaffe Plads til os selv, vore Møbler, Bilen og en Ton Kulsmuld, som vi har fået af Selskabet, En af mine Verner, Vinderslev-Jensen, som jeg har kendt siden jeg kom ind i Selskabet, var så venlig at love os Husly, en anden af mine bekendte, havde en næsten tom Garage, som han tilbød at låne mig, og Møblerne får jeg Lov til at opbevare i et Værelse på Kontoret Mor var så uheldig at hælde en Kasserolle varm Suppe over sin højre Hånd, som hun derpå ikke kunde bruge i flere Dage, hvilket kom meget ubelejligt, da vi jo selv må pakke alt. Det hele skal flyttes på Trækvogne, som det i denne Tid er vanskeligt at opdrive Flyttemænd lover at komme, og man sidder og venter på dem, og så kommer de ikke alligevel Når man skal til at flytte opdager man pludselig, hvilken Masse Ting man kan få skrabt

sammen i Årenes Løb, der er meget Ragelse, som man normalt vil de smide væk, men som man nu må beholde, og Pakkasser er næsten ikke til at købe for Guld, men det lykkes mig at låne nogle store af Kontoret til Porcelæn og Køkkensager Vi er smidt ud af Lejligheden, men alligevel skal man helt ind til Byen og skaffe sig Flyttetilladelse fra det japanske Gendarmeri, først hente Blanketter så indlevere Liste over de Sager man vil flytte samt 3 Fotografier og senere hente Tilladelsen Den 6 Marts spærrer Japanerne rue Cardinal Mercier med Pigtråd således, at man ikke kan komme ud til Avenue Joffre og ligeledes højere oppe, så man heller ikke kan komme ud til rue Bourgeat undtagen gennem en smal Åbning, der bevogtes af en Skildvagt Da jeg skal flytte Kullene og om Morgen kommer med Flyttemændene og Trækvognen, opdager jeg, at Japanerne lige har lavet en ny Pigtrådsafspærring i Passagen foran huset hen til min Garage, så man må nu gå en Omvej på over en km for at komme fra Lejligheden hen til Garagen, hvor vi stadig har en Del Sager Jeg må selv følge med hvert læs, thi ellers risikerer man, at Halvdelen af Sagerne forsvinder på Vejen, og pakke skal man jo oså, så vi er på Benene 14 Timer i Døgnet.

Vinderslev-Jensens Hus ligger på Great Western Road i Udkanten af Byen og er ret stort, men lidt forfaldent, da lejen er meget lav og ikke kan settes op og Værten så naturligvis alarig laver nogen Reparation Der er 5 Værelser til Beboelse samt to Loftværelser, der var fyldt med Kufferter, Kasser og uden elektrisk Lys. Det var først Meningen at vi skulde bo i Vinderslevs Påkledningsværelse, der ligger ved siden af et ekstra Badeværelse på 1' Sal og er køligere om Sommeren end Værelserne i Stuen, hvor vi også kunde have fået et Værelse, og vi skulde så have fælles Husholdning og dele alle Udgifter Det viser sig imidlertid, at Kufferterne i de to Kvistværelser kan fjernes, og der er også et lille Badeværelse, der kan indrettes til Køkken, således at vi kan have hele 2 Sal for os selv foruden et Badeværelse på 1ste Sal og således føre egen Husholdning Da dette sikkert også vil være det bekvemmeste for Vinderslevs, foretrækker vi dette Arrangement Kalken falder ganske vist af Loft- og Vægge i de to Værelser, men den Slags Småting, kan man jo ikke hænge sig i i disse Tider. Ud for Trappeafsatsen er der, også, en stor åben Verandah uden Tag eller rettere Balkon, som vi også kan bruge, De to Værelser er ikke store, men vi kan dog få Plads til de fleste af vore Sovekammer- og Dagligstue Møbler Porcelæn, Krystal, Curios, Sølvsager, Lamper og Lysekroner pakker vi derimod så godt vi kan, og sender det til Kontoret sammen med Spise stue Møblerne, og vi tager kun de nødvendige Tallerkener og spiseredskaber med os til Vinderslevs. Krigen i Europa går jo nu godt, og man håber, at det Hele vil være forbi om kort Tid, så vi kan flytte tilbage til vore gamle Lejlighed

Vi flytter ialt 9 store Læs ud af Lejligheden og Garagen der altid er andre, der flytter samtidig i vor Opgang, og man derfor ofte må stå og vente i Timevis på at få Elevatoren, og Flyttekassene (en stor Trækvogn trukket og skubbet af 3-4 Mand) tit bliver standset i Timevis af Politiafspærringer eller Luftforsvars øvelser, kan man kun flytte et eller to Læs om Dagen, da der er 4 km både til Kontoret og til V-J, så, Flytningen strækker sig over et længere tidsrum, og først den 11te marts kommer vi afsted med det, sidste Læs Vi havde beregnet at ankomme tidligt på Eftermiddagen, men må vente så længe på Elevatoren, at vi først ankommer ved Solnedgang til Vinderslevs, der selv var ude den Eftermiddag, og det bliver mørkt, far vi får slæbt alle vore Kasser, Senge og andre Møbler op ad den smalle Trappe Der er intet elektrisk Lys og alle Møbler, Kasser og Kufferter er af Flyttemændene stablede oven på hinanden Hulter til Bulter, så det, varer længe før vi finder Petroleumlampen frem og får nok Lys til at stille Sengene, op, d.v.s den ene er gået i Stykker, og jeg sover på en, Madras den første Nat men vi er glade over at det værste nu er overstået, at vi har Tag over Hovedet og at vi er sluppet væk fra Japanerne og alle deres, Chicanerier.

Vinderslev-Jensen, der ligesom jeg er stillet til Disposition, er gift med en engelsk Dame, og de har begge to været umådelig elskværdige og hjælpsomme mod os Det tog os en Uge, at komme nogenlunde i Orden, få Badeværelset sat i Stand, indrettet Køkken etc og i den, Tid spiste vi hos

Vinderslev. Vi fik de to Værelser indrettet meget mere, hyggeligt end nogen af os havde tænkt det muligt, og de vil sikkert være all right at bo i Forår og Efterår, men meget varme om Sommeren og iskolde om Vinteren. Efter en Måned Tid fik jeg tilstået en Lysration på 7 KWT, hvorpå jeg selv installerede elektrisk Lys hos os, hvilket var en umådelig Lettelse Vi bor nu ca. 8 km fra Kontoret og Byen, og da Bus'erne herud er standsede, er det ganske nødvendigt at have en Cykel, Mor siger, at hun nu vil til at køre, og vi køber Cyklen fra Damen, den tilhører, og Jeg køber mig selv en gammel brugt, der dog hidtil har gjort god Fyldest Mor begynder også at øve sig i at køre, men allerede under Flytningen har hun begyndt at få Ischias, der i Løbet af April Måned bliver værre og, værre, og generer hende både i at gå og i at køre på Cykel.

Vi har en Boy om Formiddagen til at gøre rent og lave Frokost (Tiffin), medens Mor laver Middagen Til at begynde med kogte vi Maden på en lille, åben kinesisk Ovn, som man måtte tende op om Morgenens ude på Balkonen, og når den så ikke røg mere tog ind i Køkkenet Vi brændte Kul i den og holdt den gående med en Blæsekasse, men da man kun kunde koge een Ting ad Gangen, købte vi lidt senere et lille Komfur af en Type, der blev rost meget, det er lavet af Blik og ildfast Ler og skal fyres med Træ Vinderslev gav os beredvilligt lov til at slå Hul i Muren til Røret, og Komfuret brændte også all right, men røg samtidigt så stærkt, at både det lille Køkken og Værelserne var fulde af skarp Trærøg, der bider i øjnene.

Omtrent samtidig med at Japanerne tog Grosvenor House, huggede de også (den) Franske Klub, der antagelig bliver helt ødelagt; alle de mange Tennis baner er i hvert Fald gravet op og helt spolerede, men hvad de laver inde i Bygningen, ved man jo ikke.

Foruden os er der jo Masser af andre Folk, der er smidt ud af deres Lejligheder, deriblandt mange Danske, og da Boligsituationen ser ud til at kunne blive kritisk (der siges at alle Folk der bor i Lejligheder vil blive sat på Gaden), danner Dansk Samfund en Komite, der skal arrangere, at Danske med store Huse eller ekstra Værelser må tage deres husvilde Landsmænd ind, Der var flere af mine Kolegaer, der blev smidt ud af deres Lejlighed kort Tid efter os, og måtte ind og bo hos deres bekendte, men de færreste af dem kom til at bo så godt, eller i hvert Fald så uafhængigt, som vi.

Vi følger naturligvis Krigen i Europa og de allieredes Fremrykning med yderste Spænding Vinderslev og jeg får os i Reglen en lille Vodka før Dinner, og så bliver den militære Situation diskuteret grundigt og Krigskortene studeret Den japanske Censur har nu heldigvis skiftet Taktik, og Aviserne synes nu at få Lov til at give omtrent korrekte Telegrammer om Begivenhederne i Europa Vi hilser Beretningen om Berlins Fald og Tysklands Sammenbrud med Begejstring, og da Mor endelig den 5 Maj om Formiddagen kom hjem med en russisk Løbeseddel, der sagde, at Tyskerne i Danmark havde overgivet sig, og at Danmark altså var frit, besluttede Vinderslev-Jensens og vi, at denne store Begivenhed burde fejres, så vi telefonerede til J G. Jensens, PR Pedersens og Molly Andersen og arrangerede, at vi alle 9 spiste sammen i Restaurant Sennet, hvor vi bestilte en god middag, omtrent som man fik den i gamle Dage Medens Vi havde Cocktails før Dinner, var der en af de tilstedeværende Danskere, der fik Orkestret til at spille Elverhøj, og da de kom til "Kong Kristian" sang vi med, Senere da vi sad til Bords gentog de den, og alle Danske i Lokalet rejste sig nu op og sang Nationalsangen stående Der var flere Japanere tilstede, men de vidste sikkert ikke, hvad der foregik, der skete i hvert Fald ikke noget Restauranten lukkede allerede Kl 10, men vi fortsatte hos JG Jensens, der havde inviteret på Kaffe, Kager og Likører.

Mor var den Aften på Cykel, hvilket var hendes første længere Ekspedition, og et Par Dage senere var vi igen på en lang Cycletur til nogle af mors gamle Venner fra Vladivostok, Lazaridis, der bor langt væk, men efter denne Tur blev hendes Ben så dårligt, at hun nesten ikke kunde gå, og måtte ligge ned det meste af Dagen Skønt hun havde lægekontrakt, havde hun hidtil hårdnakket nægtet at gå til Doktoren,

men nu fik jeg hende dog sendt derhen, han konstaterede straks, at hun havde Ischias, og mente at det vilde være det bedste og mest praktiske at få hende på Hospitalet i nogen Tid, så den 11te Mej blev hun indlagt på Paulun Hospitalet, der er det eneste ordentlige Hospital, hvor man kan komme ind for en rimelig pris Hun fik med nogle Deges Mellemrum 5 store Novokain Indsprøjtninger direkte i Nerven, B Vitamin Indsprøjtninger og hver Dag Kortbølge Varmebehandling De 3 første Novokain Indsprøjtninger hjalp udmerket og Benet var meget bedre, men da hun så en Morgen var blevet kaldt ned til Varmebehandling, blev hun efterladt i kold Træk i et Kvarter uden at blive tildækket, før hun fik sin Benandling, og så var det hele ødelagt, Benet blev værre og de næste 2 Indsprøjtninger hjalp ikke Medens mor var på Hospitalet lavede Boyen min breakfast og Tiffin, og jeg spiste Middag hos Vinderslevs

Juni - Septemoer 1945

Mor kom hjem fra Hospitalet d 13de Juni og fortsatte med en Serie af 18 Vaccineurin Indsprøjtninger, som hun allerede havde påbegyndt på Hospitalet De tog også Smerterne væk; men så snart man holdt op med at give dem, kom Smerterne tilbage Hun fik derpå Massage en Måned tid, men heller ikke dette hjalp, ja den gjorde det måske endda værre Hun får nu ikke mere Behandling, men hviler Benet så meget som muligt, og det bliver også gradvis bedre, men først i Begyndelsen af September kan hun begynde at cycle lidt, men hun går stadig dårligt. Paul, der jo nu må vere mindst 3/4 Doktor forventes omgående at afgive sin ekspert Mening om Behandlingen.

Det nye Komfur ryger mere og mere, og Træ er nu så dyrt, at vi må fyre med Oliekager i Stedet for, os Røgen fra dem kan smages både i det lunkne Vand vi drikker, og i Maden Det bliver også efternånden så varmt, at der næsten ikke er til at være i det lille bitte Køkken Da vi flyttede fra G H, kunne vi ikke få vor Gasovn med os, men jeg tager nu igen Spørgsmålet op, og denne Gang går Sagen i Orden, og vi får lagt Rør op fra Stuen til 2den Sal og installeret vor "cooker", det kostede næsten \$900.000 - men hvilken Lettelse og Kursen er faldet enormt de sidste Par Mdr så det bliver ikke mere end godt 100 Kr.

Dette er i Sandhed den værste og ubehageligste Sommer, Jeg erindrer, og jeg håber, at vi aldrig igen skal opleve en lignende Vore to Værelser er jo næsten lige under Taget, og om Aftenenn er Muren mod Vest varm som en Kakkelovn og holder Soveværelset kvælende varmt hele Natten, så man kan gå i lange Perioder og svede både Dag og Nat, hvilket tager på Kræfterne, særligt da man sjældent får mere end et Par Timers Søvn i Døgnet Der har været Nætter, hvor jeg har lagt mig på Sengen ganske nøgen, men Lagen og Madras bliver ikke desto mindre hurtigt drivvåde af Sved, jeg prøver så på at gå ind i det andet Værelse og sætte mig i en Lænestol, dette er en Forandring, men ingen Lettelse, thi jeg sveder ilge stærkt, det køligste er faktisk at stå op foran et Vindue, så man ikke rører ved noget Tøj, men det er jo noget trættende, og jeg tager derfor min Madras, Pude og et Lagen og bringer det ud på den åbne Balkon, her er det så køligt at man kan have et Lagen over sig, Ja nogle Nætter endog et tyndt Bomuldstæppe, men man bliver bidt af Moskitoer, og i den fugtige Luft falder Duggen så kraftigt at Lagenet bliver drivvåd i løbet af en halv Time, hvilket er yderst ubehageligt, og om Søvn bliver der ikke Tale Ved 4-5 Tiden går jeg derfor igen tilbage til Værelset, hvor der i hvert Fald er Moskitonet foran alle Vinduer og prøver på at få de sidste Timer til at gå, måske kan man også få lidt Søvn mellem Kl 5-8 hvor det altid bliver noget køligere Det er dog heldigvis ikke alle Nætter, der er så slemme, og vi har naturligvis haft flere Pusterum på nogle Dage, hvor det har været køliere, som f.Eks når der passerer en Typhoon i Nærheden, og på de allervarmeste Dage kommer der ofte en Tordenbyge og køler Luften i nogle Timer Det har været en ualmindelig varm Sommer, men under normale Fornold vilde man ikke have følt den nær så meget, særlig ikke i en kølig Lejlighed som Grosvenor House, man vilde ogses have haft koldt Vand i Stedet for halvvarmt Vand at drikke, flere Tjenestefolk, Bil i Stedet for Cycle Elevatorer i Stedet for Trapper, der vilde være Svømmebad og Klubverandah med dejlig Brise, alt sammen Ting som de forb. små Japper har sørget for, at vi er foruden. Vi har nu heldigvis køligt Vejr

igen, men det var en drøj Sommer at komme igennem for os begge to, Mor havde jo også sit Ben at trækkes med, det kunne ikke tåle Træk, og måtte derfor holdes tildækket, selv i det varmeste Vejr. Jeg selv har tabt 32 Pund i Vægt i Løbet af 2 Måneder og føler mig meget træt og sløj, men det er måske bare Resultatet af 7 Shanghai Somre uden Klimaforandring Jeg har været hos Doktoren, der kun kan konstatere for lavt Blodtryk (105) og lidt dårlig Mave, og han giver mig nogle Leverindsprøjtninger.

Der var i Løbet af Sommeren mange Luftangreb, en Overgang kom der 50-100 Maskiner hver Dag, men det var mest Aerodromer, Værfter og Yangtzepoo det gik ud over, og der faldt ingen Bomber her i Nærheden.

Ja, Krigen er altså forbi, men Overtagelsen af Byen og de forskellige Institutioner foregik med en forbavsende Langsomhed og helt anderledes, end man havde forestillet sig Allerede den 12te August var der Masser af Mennesker på Av. Joffre, fordi Rygtet gik at Amerikanerne vilde ankomme om Eftermiddagen og afvæbne Japanerne De kom imidlertid ikke, og det viste sig, at kun Kineserne måtte afvæbne Japanerne, da Shanghai skulde være en rent kinesisk By, og de to Divisioner der skulde bruges hertil først skulde flyves hertil fra Sydkina Japanerne fik således lasser af Tid til at sælge deres fyvekoster til Kinesere og visse neutrale. Man kunde hver Dag se Masser af store japanske Lastbiler med bevæbnede Soldater på toppen transportere Varer af forskellig Art Først i Midten af September blev Japanerne i Shanghai afvæbnede og de civile Japanere, der boede i Settlementet og Koncessionen, sendt over til Hongkew Kvarteret men da var der jo også allerede forsvundet masser af Møbler og Ting fra de allieredes Huse og Lejligheder, som de havde boet i under Krigen

Vi havde jo også håbet at Amerikanerne og Kineserne, så snart de kom nertil, vilde smide Japanerne ud og lade de gamle Lejere komme tilbage til de Lejligheder, de med Vold var sat ud af, men så simpelt går det ikke til nutilds Dags Det japanske militær evakuerede Grosvenor House den 4de September og den 8' Sept fik jeg udleveret Nøglerne til min gamle Lejlighed samt en skriftlig Tilladelse til at flytte ind af Husets Administrator Samtidig blev det imidlertid overgivet til Cathay Land Co, der ejede Grosvenor House før Krigen, men som for Tiden var uden nogen ansvarlig Ledelse og derfor lod Huset spærre af og bevogte af Vagtmænd, der ikke lod nogen komme ind, Nogle Dage efter fik jeg imidlertid Tilladelsen godkendt og jeg kunde inspicere Lejligheden, der heldigvis ikke havde lidt megen Overlast; men for vi fik Tid til at flytte ind, blev Bygningen besat af kinesiske Tropper, der ikke lod nogen komme ind Der var efterhånden ankommet en Masse amerikanske Flyvemaskiner til Byen og også nogle Tusinde Tropper, så det hed sig at Bygningen vilde blive taget enten af Kineserne eller Amerikanerne Kort Tid efter blev Cathay Land Co overtaget af de rigtige engelske Ejere, og et Par Dage efter forsvandt de kinesiske Tropper, så vi troede at nu vilde alt blive vel, men da jeg for en Uge siden talte med Direktøren for Cathay Land, meddelte han mig, at Amerikanerne havde besluttet sig til at rekvirere Bygningen til Indkvartering, så hverken vi eller alle de civile Englændere og Amerikanere, der tidligere var Lejere i G H og nu sidder i Lejrene heromkring, kan komme ind i vore Lejligheder, Cathay Land er dog sikkert meget tilfredse med Arrangementet, thi. de får sikkert en meget større Leje i amerikanske Dollars ud af Amerikanerne, end de kunde vente at få ud af de gamle Lejere.

Byen bliver for Tiden fuldstændig domineret af Amerikanerne med deres store Dollars En amk Dollar koster nu ca. 150.000 kin CRB Dollars, og en amerikansk Soldat eller Matros får, medens han er i Shanghai, US\$6 om Dagen i Kostpenge altså ca. en Million lokale Doll. foruden sin Gage (Jeg fik i Sept ca 7 Millioner Doll udbetalt her i Shanghai plus 100 Kr i Danmark) Desuden er der mange af Matroserne og Marinesoldaterne, der ikke har været i land i over et År og derfor Masser af Sparepenge, så nu er her Liv og glade Dage, og Bar'er og Restauranter gør enorme Forretninger, men desværre går også alle Priser enormt op på alle Varer, som Amerikanerne er blot det mindste interesseret i.

Om Selskabets Virksomhed kommer i Gang igen herude, må vist anses for meget tvivlsomt. Vore Koncessioner udløb jo sidste År, og, ingen ved, hvormeget der er tilbage af vore Kabler. Vi har heller intet hørt hjemmefra, og vi kan heller ikke få Gagerne sat op endnu, da Direktøren siger, at vi kun kan få Penge ud gennem Konsulatet, der kun vil give os et begrænset Beløb, vi har nu i nogen Tid faktisk fået' mindre i Gage, end de gamle Pensionister får i Pension, men vi må vel en Gang få en ordentlig Kompensation. Ingen af de andre europæiske Firmaer der har fået åbnet endnu, og de store udenlandske Banker er stadig lukkede og åbner måske slet ikke, da de Jo så vil komme til at være under kinesisk Lov Mange eller rettere de fleste af de internerede bor stadig i Lejrene, skønt deres Huse nu er evakuerede af Japanerne, da de ikke har Penge til at leve for i Byen, og i mange Tilfælde er alle deres Møbler også stjålne, deres Firmaer kan ikke komme i Gang igen, og de kan ikke få Penge herud, da Bankerne er lukkede.

Det ser ud til, at der skal sendes et Ø K. Skib herud for at evakuere de Danske fra Østen, der ønsker at komme hjem, og som kan betale for det, Mor har skrevet sig på Listen over de der ønsker at rejse, så hvis det bliver til noget med at sende Skibet herud, kan I vente at se Mor i Danmark i en nogenlunde nær Fremtid, skønt ingen ved hvor Skibet er, eller hvornår det kommer, men det vil I sikkert kunne læse om i Aviserne derhjemme Der har allerede været flere engelske og amerikanske Evakueringsskibe og den 12te Okt går der igen et til Amerika, som nogle af vore Venner, bl a Fru J G. Jensen skal med Da der stadig ikke er nogen Postrute åben til Danmark, har hun været så elskværdig at love at tage det med, og sende det fra Amerika,

Hvornår jeg selv kan komme hjem er Jo meget tvivlsomt, og vil vel mest afhænge af, om vi kommer til at arbejde eller ikke. Jeg har Jo næsten to Ferier tilgode, da jeg ikke har været hjemme siden 1938, men de fleste af mine Kollegaer har været herude endnu længere uden Ferie Hvis vi derimod skal lukke, bliver vi naturligvis allesammen sendt hjem med første Lejlighed.

Jeg må nu afslutte dette lange Brev, som jeg håber ikke har været altfor trættende, og bede jer hilse alle Venner og særlig Onkel Kaj, Tante Ayva, Tante Olga og Tante Else og sige, at jeg nok skal skrive så snart Postforbindelsen kommer i Gang, jeg gentager atter at vi med Utålmodighed venter på Nyheder fra jer.

Med kærlig Hilsen fra Mor og Far

EFTERSKRIFT

Elisabeth Borries

Lenes far, Einer Vladimir Plesner 1922-1974

Einer blev født den 29. marts på Frederiksberg som søn af ingeniør Aage Plesner og hans russiskfødte kone Xenia Rschitskaja, som var fra Hviderusland. Einer voksede op i Nagasaki og Shanghai, indtil han 1938 kom til Sorø Akademi, hvilket havde til følge, at han og hans 2 år yngre bror Poul kom til at leve adskilt fra forældrene indtil krigen var forbi i 1945.

Einer blev student fra Sorø 1941, og var frihedskæmper i de følgende år. I 1953 debuterede han med hørespillet *Spådommen*, og 3 år senere med skuespillet *Eneren*, som blev opført på Århus Teater. Sideløbende med sin forfatterkarriere læste han om natten korrektur på *Politiken*. Det var en belastning for ægteskabet, at Einer kom hjem ud på morgenen omkring den tid da Gitte skulle til at stå op for at gå på arbejde. I 1961 blev de endelig skilt.

Jeg mener at Einer de efterfølgende år boede på en eller anden ø, måske Langeland. En tid boede han også på Ibiza, hvor der var en kunstnerkoloni. Jeg husker sidst i 1960'erne at have besøgt ham, hvor han boede i Ræveskiftet i Tibirke Bakker i nærheden af Rudolf Tegn timers museum. Syss fortæller at det var en æresbolig for talentfulde kunstnere.

I 1974 lå Einer ødelagt af alkohol i en hospitalsseng, tilkoblet en masse ledninger og slanger. Det var åbenlyst for enhver hvor det bar hen. Gitte besøgte ham og fortalte senere, at han sendte hende et langt blik og med en hurtig bevægelse rev hele apparaturet ud af væggen. Sygeplejerskerne kom styrtende og skubbede Gitte ud på gangen, men det var for sent. Det var så det liv. Einer døde den 12. juli 1974. Han var en begavet og spændende mand, men han levede jo et hårdt liv, og han blev kun 52 år gammel.

Hans gamle far, Åge Plesner, blev helt sindsforvirret af det, sagde at det skulle have været ham, der var død og ikke hans søn, som ikke var ret gammel. En uge senere kørte han sig ihjel i sin bil. Einers mor, Lenes farmor var for længst død, men Lene husker hende som en meget gammel dame med langt gråt hår, og at hun gik rundt uden tænder. Lene syntes at hun lignede en heks, og Lene var faktisk lidt bange for hende. Jeg har kun mødt Xenia ved Gittes og Einers bryllup og syntes den gang, at hun var en flot og elegant dame. Den gang, i 1951, var forældrene skilt, men jeg mødte senere somme tider Einers far Åge Plesner, som var en stilfærdig og meget rar mand.

Historien om Åge Plesners baggrund var at han var et uægte barn af en hr. Plesner, som skal have været af en fin familie, som ikke på nogen måde ville have noget at gøre med sønnens afkom, hvorfor Åges mor fik den besked at barnet kunne få faderens navn, men intet andet. Senere fik moderen en lille pige, der altså ikke havde samme fader som Åge. Pigen hed Ayva og blev senere gift med en Kaj Nielsen. Det er dette par som ses på bryllupsbilledet. De kaldtes i daglig tale for onkel Bomuld og tante Trøje, men Lene kender ikke baggrunden for disse særprægede kælenavne.